

Dostojni Goście, Wasza Ekscelencjo, Magnificencje,
Szanowni Koleżanki i Koledzy,
Drodzy Studenci i Doktoranci

dzisiejszą uroczystą inauguracją rozpoczynamy 51 rok istnienia naszej Alma Mater, Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie. Poprzedni rok przebiegał pod znakiem pandemii, był jednak dla nas także szczególny z powodu obchodzonego uroczystość jubileuszu 50-lecia istnienia. Przypominam ten jubileusz również i dzisiaj, ponieważ otwierając kolejny rok funkcjonowania Uczelni, chcemy pamiętać o historii, tradycji i osiągnięciach społeczności naszej Alma Mater, to one przecież doprowadziły nas do momentu, w którym dzisiaj jesteśmy.

W przemówieniu inauguracyjnym rektor podsumowuje ubiegły rok akademicki, pozwólcie zatem Państwo, że przypomnę najważniejsze wydarzenia roku 2020/2021. W ubiegłym roku akademickim działalność Uczelni była ograniczona stanem epidemicznym, prowadziliśmy na większości kierunków kształcenie zdalne, jednak zarówno pojedynczy pracownicy, studenci, doktoranci, jak i całe jednostki odnotowali liczne sukcesy a społeczność Uniwersytetu realizowała strategię rozwoju, w tym najważniejszych wytyczonych celów. Nad całością pracy Uniwersytetu czuwała Rada Uczelni, która w nowym składzie została powołana na kolejne cztery lata. Bardzo dziękuję Przewodniczącemu Rady drowi Krzysztofowi Winiarskiemu i wszystkim członkom Rady za podjęcie się działań na rzecz naszego Uniwersytetu.

W zeszłym roku pracowaliśmy nieustannie nad doskonaleniem działalności dydaktycznej na wszystkich kierunkach studiów. Nasz poziom kształcenia został oceniony i doceniony przez Polską Komisję Akredytacyjną, ponieważ w roku akademickim 2020/2021 odbyło się w Uczelni aż 10 ocen akredytacyjnych na czterech wydziałach Uczelni, najwięcej na Wydziale Nauk Ścisłych, Przyrodniczych i Technicznych. Czekamy jeszcze na trzy oceny, przy czym otrzymane dotąd są w pełni pozytywne w każdym kryterium i przyznane na maksymalny możliwy okres. W przypadku takich kierunków jak chemia, fizyka, żywienie człowieka i dietetyka już w pierwszych raportach wg PKA nasza Uczelnia realizowała w pełni warunki każdego z kryterium. Podnoszenie jakości kształcenia a także przebieg i wdrażanie zaleceń akredytacyjnych nadzoruje w Uczelni Rada ds. Jakości Kształcenia kierowana przez dr hab. Joannę Warońską-Gęsiarz, prof. UJD, pełniącą od ubiegłego roku funkcję prorektora ds. studenckich.

Bardzo ważnym działaniem prorozwojowym było uzyskanie w ostatnim roku przez Uniwersytet uprawnień do prowadzenia nowych kierunków studiów, w tym II stopnia pielęgniarstwa, informatyki oraz iberoznawstwa. Nową pozycją w ofercie naszej Uczelni ze względu na przyporządkowanie do dyscypliny nauk rolniczych jest kierunek I stopnia produkcja i marketing żywności. Na możliwość kształcenia w dyscyplinie nauk rolniczych,

bardzo potrzebnego z punktu widzenia specyfiki regionu oraz działających w mieście i regionie instytucji rolniczych, zwrócił nam uwagę Wiceminister Rolnictwa i Rozwoju Wsi Pan Poseł Szymon Giżyński, za co bardzo dziękuję. Ostatnim znaczącym sukcesem dydaktycznym Uczelni było uzyskanie uprawnień do prowadzenia kierunku psychologia w formie pięcioletnich studiów magisterskich. Wielkie podziękowania należą się zespołom pracującym nad wnioskami o uruchomienie wspomnianych kierunków, które poważnie wzmacniają ofertę dydaktyczną naszego Uniwersytetu i czynią go jednostką szkolnictwa wyższego kształcąca w wszystkich dziedzinach nauki i sztuki.

Rok akademicki 2020/2021 to także czas znacznej aktywności badawczej i naukowej pracowników Uczelni, skutkującej licznymi publikacjami w wysoko punktowanych czasopismach, a także pozyskanymi grantami i pracą nad wieloletnimi projektami.

Intensywne działania są prowadzone na rzecz realizacji wielu projektów, naukowych, dydaktycznych i usprawniających funkcjonowanie Uczelni. Wszystkie projekty zostały wygrane w konkursach Narodowego Centrum Nauki, Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, Ministerstwa Edukacji i Nauki, a także instytucji europejskich w ramach programu Horizon 2020.

Wymienię kilka z nich. W dyscyplinie nauki prawne jest realizowany przez pracowników Wydziału Prawa i Ekonomii projekt w ramach europejskiego programu Horizon 2020 (udział naszej Uczelni wynosi kilkaset tysięcy zł). Największy dotąd projekt naukowy finansowany w wysokości prawie 7,5 mln zł obejmuje badania prowadzone na Wydziale Nauk Ścisłych, Przyrodniczych i Technicznych w dyscyplinie technologia żywności i żywienia, kierowane przez dra hab. Janusza Kapuśniaka, prof. UJD. Czasopisma naszej Uczelni, wydawane przez Wydawnictwo Naukowe uzyskują zwiększoną liczbę punktów na liście ministerialnej oraz wchodzi do baz bibliometrycznych, jak ostatnio czasopismo „Sport i Turystyka. Środkoeuropejskie Czasopismo Naukowe” do bazy Scopus. Kilka czasopism realizuje projekty wsparcia w ramach programu Ministerstwa Edukacji i Nauki.

Prawie czteromilionowy projekt „Uniwersytet Dostępny”, który nasz Uniwersytet wygrał z pierwszą lokatą w kraju, prowadzi na rzecz całej Uczelni Wydział Nauk Społecznych. Podobnie skierowany do wielu jednostek jest projekt „Projektowanie uniwersalne”. Do odbiorców w różnym wieku adresowane są projekty językowe realizowane przez Studium Nauki Języków Obcych, a także projekty międzynarodowe, jak Generacja: Smart dotyczący kompetencji społecznych i współpracy międzypokoleniowej prowadzony przez Wydział Nauk Ścisłych, Przyrodniczych i Technicznych. Międzynarodowy charakter ma też uzyskany ledwie kilka dni temu przez Wydział Humanistyczny projekt w konkursie NAWY, dzięki któremu będziemy mogli promować język polski za granicą (projekt uzyskał pierwsze miejsce w kraju wśród jednostek startujących w konkursie). Wygrywamy kolejne edycje w takich konkursach, jak „Mistrzowie dydaktyki”, po raz kolejny zgłaszamy nasz akces do projektu „Legia Akademicka”. Bardzo intensywnie rozwija się współpraca międzynarodowa m.in. dzięki programowi Erasmus plus. Trwają prace również nad ukończeniem projektów mających na

celu usprawnienie funkcjonowania Uczelni, takich jak podwójny projekt „Zintegrowany program rozwoju” za ponad 11 mln zł, a także kolejny projekt „Inkubator Innowacyjności” prowadzony przez Centrum Transferu Wiedzy i Innowacji w Zakresie Nauki i Sztuki.

Uczelnia rzetelnie przygotowuje się do ewaluacji dyscyplin naukowych, która czeka szkolnictwo wyższe w kolejnym roku. Podejmowane przez wydziały prace i działania koordynuje Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą dr hab. Janusz Kapuśniak, prof. UJD. Od strony bibliometrycznej w działaniach tych pomaga Biblioteka Uniwersytecka.

Wszystkie wspomniane realizowane projekty wymagały i wymagają nakładów inwestycyjnych. W grudniu 2020 dzięki decyzji Premiera Rządu RP Mateusza Morawieckiego Uniwersytet otrzymał 8 mln zł na utworzenie „Laboratorium Badań Nowych Formulacji Lekowych” oraz na wsparcie budowy „Monoprofilowego Centrum Symulacji Medycznej”. W ramach dofinansowania Uczelnia doposaży także dwa laboratoria w specjalistyczną aparaturę do badań fizyko-chemicznych nowych materiałów oraz do badań z zakresu metabolomiki. Ponadto pozyskaliśmy środki w wysokości prawie 5 mln zł na remont Domu Studenckiego „Skrzat”. Minister Edukacji i Nauki Przemysław Czarnek przyznał także Uniwersytetowi dotacje celowe na modernizację i termomodernizację dwóch budynków Uczelni. Niemal w ostatnich dniach dostaliśmy dofinansowanie w wysokości 2 mln złotych skierowanych do Uczelni przez Premiera Rządu RP Mateusza Morawieckiego i przyznanych przez Ministra Edukacji i Nauki Przemysława Czarneka na rozwój nauk medycznych i nauk o zdrowiu.

W pozyskiwanie funduszy na działalność badawczą i dydaktyczną angażują się częstochowscy parlamentarzyści, przede wszystkim poseł Szymon Giżyński i senator Ryszard Majer. Bardzo za to zaangażowanie dziękuję, ponieważ dodatkowe środki pomagają Uczelni w realizacji ambitnych planów i zamierzeń.

W Uczelni za działania w zakresie inwestycji szczególne podziękowania należą się Prorektorowi ds. Rozwoju Zygmuntowi Bąkowi oraz Kanclerz Uczelni mgr inż. Marii Róg. To te osoby są również głównie zaangażowane w prace nad najważniejszym ostatnio działaniem inwestycyjnym, nowym budynkiem Centrum Dydaktycznym Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu. 22 czerwca 2021 roku odbyło się ogłoszenie wyników konkursu na koncepcję architektoniczną gmachu, który będzie służył studentom kilku kierunków studiów. Mamy również nadzieję, że w nowym budynku niedługo pojawią się pierwsi studenci kierunku lekarskiego.

Wniosek o prowadzenie kształcenia lekarzy powstaje na Wydziale Nauk o Zdrowiu przy współpracy Wydziału Nauk Ścisłych, Przyrodniczych i Technicznych, pod kierunkiem pełnomocnika rektora ds. utworzenia kierunku lekarskiego prof. dra hab. n. med. Aleksandra Sieronia a nasze starania wzmacnia Medyczna Rada Wspierająca składająca się ze światowej sławy lekarzy i naukowców pracujących w dziedzinie medycyny. W skład Rady zgodzili się wejść: prof. dr hab. n. med. Marian Zembala dyrektor Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrzu, prof. dr hab. n. med. Andrzej Górski, który dziś wygłosi dla nas wykład inauguracyjny,

prof. dr hab. med. Andrzej Matyja (prezes Naczelnej Rady Lekarskiej) oraz Poseł na Sejm RP były minister zdrowia Bolesława Piecha. W naszych planach uruchomienia kierunku lekarskiego cieszymy się wielkim wsparciem posłów, senatorów oraz samorządowców miasta i regionu. Dziękuję szczególnie obecnym dzisiaj z nami Panom Posłom Szymonowi Giżyńskiemu, Zbigniewowi Wolskiemu, Mariuszowi Trepce, Panom Senatorom Ryszardowi Majerowi i Wojciechowi Koniecznemu. Dziękuję Panu Wicewojewodzie Robertowi Magdziarzowi, Panu Prezydentowi Krzysztofowi Matyjaszczykowi, w tym również za projekt Akademicka Częstochowa, oraz Panu Staroście Krzysztofowi Smeli.

Bardzo serdeczne podziękowania kieruję do Jego Ekscelencji Arcybiskupa Wacława Depo i do generała Zakonu Ojców Paulinów Arnolda Chrapkowskiego, którego dzisiaj reprezentuje Ojciec Piotr Łoza, za wsparcie projektu Uczelni i wspólne wystosowanie z Uniwersytetem pism w sprawie kierunku lekarskiego do władz krajowych.

Przypominając osiągnięcia poprzedniego roku akademickiego, warto też wspomnieć o różnorodnych działaniach podejmowanych na wielu obszarach funkcjonowania Uczelni, jak chociażby o powiększeniu struktury Uczelni o Interdyscyplinarne Centrum Naukowo-Badawcze, które ma być przestrzenią współpracy w ramach różnych dyscyplin naukowych. Projektem pozwalającym na skoordynowanie działań w zakresie kształcenia ustawicznego jest z kolei Uniwersytet Otwarty, którego działalność będzie organizować Uniwersyteckie Centrum Kształcenia Ustawicznego. Wszystkie jednostki Uczelni prowadziły działania i organizowały wydarzenia niezależnie od trudności sytuacji epidemicznej, odbywały się wykłady i koncerty pracowników Katedry Muzyki on-line, w formie tradycyjnej mogliśmy uczestniczyć w wystawie artystów Wydziału Sztuki zorganizowanej z okazji 50-lecia istnienia naszej Alma Mater. Instytut Chemii Wydziału Nauk Ścisłych, Przyrodniczych i Technicznych zorganizował po raz kolejny konferencję o międzynarodowym zasięgu The International Conference on Phosphorus Chemistry. Konferencje i seminaria naukowe organizowali również pracownicy innych wydziałów, w tym Wydziału Nauk o Zdrowiu, szczególnie z zakresu kultury fizycznej i sportu oraz Wydziału Prawa i Ekonomii w obszarze zagadnień prawnych.

Warto też wspomnieć o sukcesach sportowych naszych studentów odnoszonych – pomimo czasu epidemicznego w Akademickich Mistrzostwa Sportu w tenisie stołowym, siatkówce plażowej kobiet, kilka medali uzyskały studentki w lekkiej atletyce. Chcę również wyróżnić działalność studentów naszej Uczelni, którzy pracowali w ramach Infolinii Narodowego Programu Szczepień przeciw COVID-19. Uczelnia nie tylko w ten sposób angażowała się w działania przeciw pandemii – powstał zorganizowany przez Wydział Nauk Społecznych punkt konsultacyjno-psychologiczny, prowadziliśmy również akcję szczepień dla nauczycieli i osób niebędących nauczycielami akademickimi.

Wielostronną działalność naszej Uczelni mieliśmy szansę zaprezentować dzięki organizacji ważnego wydarzenia, jakim była odbywająca się w listopadzie 2020 roku Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich. Osiągnięcia i plany rozwoju Uczelni mieliśmy okazję omówić w czasie wizyty w naszym Uniwersytecie Ministra Edukacji i Nauki dr hab. Przemysława Czarnka. Pan Minister bardzo pozytywnie odniósł się do zamiarów

Uniwersytetu związanych z uruchomieniem kierunku lekarskiego. Całokształt działalności Uczelni doceniono również poprzez przyjęcie naszego Uniwersytetu do listy ponad 900 sygnatariuszy dokumentu Magna Charta Universitatum. Uczelnia w 2020 została także laureatem Polskiej Nagrody Innowacyjności.

Bardzo ważne w minionym roku akademickim były również sukcesy i osiągnięcia pojedynczych pracowników, o których chcę teraz wspomnieć. Aż cztery osoby uzyskały tytuł naukowy profesora, zasilając grono pracowników na najwyższych stanowiskach w Uczelni (są to prof. dr hab. Jarosław Jagieła, prof. dr hab. Piotr Dobrzyński, prof. dr hab. Tomasz Chudzik i prof. dr hab. Arkadiusz Mandowski). Awanse odbywały się i w przypadku innych stawisk. Na dzień 1 października mamy w Uniwersytecie zatrudnionych 453 nauczycieli akademickich, wśród nich jest 52 profesorów tytularnych, 109 doktorów habilitowanych i 200 doktorów.

Warto jeszcze wymienić kilka innych sukcesów naszych pracowników. Profesor dr hab. Mikhail Brik z Wydziału Nauk Ścisłych, Przyrodniczych i Technicznych został członkiem Rumuńskiej Akademii Nauk. Prezydent RP Andrzej Duda powołał dr hab. Izabelę Krasiejko z Wydziału Nauk Społecznych do Rady do spraw Społecznych, która będzie funkcjonować w latach 2021-2025 w ramach Narodowej Rady Rozwoju. Dr hab. Bogusław Przywora z Wydziału Prawa i Ekonomii otrzymał nagrodę Ministra Edukacji i Nauki za działalność naukową. Trzech naszych pracowników znalazło się światowym rankingu w gronie 700 najczęściej cytowanych polskich naukowców.

Ogromne sukcesy odnotowali doktoranci, przede wszystkim mgr Marika Turek z Wydziału Nauk Ścisłych, Przyrodniczych i Technicznych, która otrzymała jako jedna z sześciu polskich badaczek stypendium Programu L'Oréal-UNESCO Dla Kobiet i Nauki za badania naukowe dotyczące nowej formułacji leków potencjalnie skutecznych w leczeniu COVID-19. Serdeczne gratulacje należą się również doktorantom, którzy uzyskali stypendia różnych instytucji, są wśród nich przede wszystkim doktoranci kierunków artystycznych.

Jak wspomniałam na początku uroczystości, inauguracja jest szczególnie ważna dla studentów i doktorantów, którzy dopiero rozpoczynają studia i dołączają do naszej pięcioletniej społeczności studentów i doktorantów. W tym roku na ponad 50 prowadzonych w Uczelni kierunków studiów zrekrutowało się ponad 2.500 studentów na studia I i II stopnia oraz studia jednolite magisterskie.

Drodzy Studenci i Doktoranci,

w imieniu całej wspólnoty Uniwersytetu bardzo serdecznie Was witam i gratuluję wyboru Uczelni, która będzie Was kształcić według jak najwyższych standardów, przygotowując do aktywności zawodowej i realizacji życiowych planów. Spotkanie w Uczelni świetną kadrę dydaktyczną i wspaniałych, docenianych w Polsce i świecie badaczy, którzy pomogą Wam się kształcić i rozwijać. Będziecie mieli szansę już na studiach realizować swoje pasje, w gronie osób interesujących się podobnymi zagadnieniami. Warto ten czas bardzo dobrze wykorzystać, życzę Wam zatem wspaniałej przygody z nauką, w poszukiwaniu prawdy o świecie i człowieku, w poznawaniu i chęci rozumienia, w odkrywaniu świata i odnajdywaniu

siebie, w wolności, jaką daje uczelnia wyższa, studiowanie i praca badawcza, ale także w etycznym postępowaniu i odpowiedzialności, jaka spoczywa na kształcących się na poziomie wyższym. Czas studiów to również rozwój osobisty, wiążący się z poznawaniem nowych, ciekawych ludzi i nawiązywaniem cennych kontaktów, które potem warto podtrzymywać i pamiętać przez całe życie.

Całej wspólnocie Uczelni życzę, abyśmy w nowym roku akademickim studiowali i pracowali, mając szanse na kształcenie i prowadzenie badań naukowych w siedzibie Uczelni, czego nam tak bardzo przez ostatnie półtora roku brakowało. Wszyscy przecież mamy świadomość, jak ważne jest prawdziwe spotkanie i rzeczywiste społeczne interakcje. Szczególnie życzę tego studentom i doktorantom drugiego roku studiów I i II stopnia, którym nie było do tej pory dane – oprócz kilku tygodni w ubiegłym roku akademickim – doświadczyć prawdziwego życia studenckiego i którzy poznawali swoją Alma Mater tylko zdalnie. Dziękuję równocześnie całej wspólnocie akademickiej za to, że udało nam się ten ostatni bardzo trudny rok nie tylko przetrwać, ale i konsekwentnie, pomimo trudności, w tym czasie się rozwijać. Miejmy nadzieję, że poradzimy sobie bardzo dobrze także w tym roku, uzbrojeni w walce z pandemią w najnowocześniejsze zdobycze medycyny, takie jak szczepienia i leki.

Szanowni Państwo,

niech nowy rok akademicki przyniesie nam radość i satysfakcję płynącą z kształcenia, studiowania i prowadzenia badań naukowych, i abyśmy mogli jak najdłużej cieszyć się akademicką normalnością, tak teraz potrzebną dla prawdziwego rozwoju. W trudnych dzisiejszych czasach szczególnie potrzebna nam jest realizacja tradycyjnego inauguracyjnego sformułowania, które za chwilę wypowiem, używając łacińskiego zwrotu, ale i w języku polskim brzmi on wyjątkowo: oby rok akademicki 2021/2022 był szczęśliwy, sprzyjający i pomyślny.